

Hodnocení vedoucího bakalářské práce – praktická část

Jméno a příjmení studenta	Jan Ryba		
Studijní program	Teorie a praxe audiovizuální tvorby		
Obor/ateliér	Režie a scenáristika / ateliér Audiovizuální tvorba		
Forma studia	prezenční	Akad. rok	2024/2025
Název práce	film „KAPR“		
Vedoucí práce	MgA. Martin Velič, ArtD.		

Autora bakalářského filmu *Kapr* si před čtyřmi lety pamätám z přijímacích pohovorů jako člověka s velkým zmyslem pro humor, uvolněným projevem a bystrou myslí. Bývá vzácně, spoznat mladého člověka – obzvlášť mezi uchádzači na umelecké směry – který nie je obrněný falošnou pózou, který sa rozhodol na nič sa nehrať, a ktorého tvorba nás svojim spôsobom vyzýva k tomu, aby sme sa nebrali príliš vážne.

Je však prirodzené, že po nástupe do školy – do nového prostredia, medzi nových tvorcov – cíti človek potrebu sa odlišiť, hoci aj za cenu odklonu od svojej prirodzenej podstaty. Jan Ryba hľadal nové žánre, nové prístupy – a to je, samozrejme, pochopiteľné. No občas ho prípadný nezdar dokázal zablokovat' natoľko, že ostal paralyzovaný. Miestami až tak, že nenapísal, ani nenatočil vôbec nič.

Takto netradične dlhý úvod píšem preto, že z jeho bakalářského filmu je zrejmé, že tento „blok“ prekonal. Nakrútil film, ktorý je jemnou sondou do malomeštiactva, reflexiou nefunkčných rodinných vzorcov a trápnych malicherností, ktoré počas obdobia nazývaného „sviatkami lásky“, túto lásku paradoxne dokážu úplne zatieniť. A to všetko z pohľadu vianočného kapra – zľahka neurotického, a až nepříjemne úprimného – čakajúceho vo vani na svoj nevyhnutný, smutný koniec.

Tento film je presne tým, v čom opäť vidno autorovu originalitu, humor a prirodzenosť.

Alebo inak: *Kapr* je Ryba.

Už samotné otvorenie filmu je veľmi pôsobivé. Má jasne filmový charakter a remeselnú úroveň, ktorá presahuje očakávania pri študentskom filme. Úvod pôsobí sebavedomo, dramaturgicky je správne vystavaný, s presne načasovaným „zaháčkovaním“ príbehu. Divák je od prvého momentu vtiahnutý do deja a otázky, ktoré sa vynášajú už v prvých minútach, vzbudzujú zvedavosť a udržiavajú pozornosť bez toho, aby ich potenciál vyznieval umelo.

Na druhej strane, slabinou filmu zostávajú herecké výkony. Rozpačitosť detských hercov je síce citelná, ale pochopiteľná a v istom zmysle akceptovateľná – práca s deťmi pred kamerou je náročná aj pre skúseného režiséra. Omnoho viac však vyrušuje výkon herečky v úlohe matky, ktorý pôsobí nepresvedčivo a miestami až rušivo. Ak už pri nakrúcaní autor cítil, že jej prejav nefunguje, mohol ho tlmiť vhodným záberovaním; ak sa slabiny hereckého výkonu ukázali až v postprodukcii, dalo sa ich zmierniť citlivejším strihom. V prvom rade sa však javí ako problém zle zvolený casting. Postava matky je kľúčovou dramatickou osou filmu a zaslúžila by si starostlivejší výber interpretky, ako aj viac času

na herecké skúšky. Neskúsenosť je v študentskom projekte prirodzená, no v tomto prípade mám dojem, že išlo aj o podcenenie prípravy, ktorá je – bez ohľadu na štádium tvorby – zodpovednosťou režiséra.

Veľkou prednosťou filmu je ale jeho výtvarné a vizuálne spracovanie. Kamera je citlivo vedená a presne zodpovedá charakteru príbehu – svojou kompozíciou (a miestami aj dekompozíciou) výborne podčiarkuje bizarnosť situácií a jemnú grotesknosť celého konceptu. Výrazná farebnosť nie je samoučelná; naopak, svedčí o tom, že autor presne vie, aký príbeh rozpráva a akým vizuálnym jazykom ho chce vyjadriť. Mimoriadne oceňujem aj výber lokácií, prácu so set dizajnom a celkovú výpravnú zložku filmu. Všetky tieto prvky pôsobia premyslene a jednotne – čo sa výrazne odzrkadľuje aj v detailoch kostýmov a masiek, ktoré svedčia o dôslednom výtvarnom koncepte a dôraze na vizuálnu koherenciu.

Čo sa týka strihu, nachádza sa v ňom niekoľko momentov, kde na seba repliky nadväzujú so zvláštnou pauzou – pôsobia mierne strnulo a narúšajú inak plynulý rytmus filmu. Zrejme ide o dôsledok nakrúcania scén v príliš krátkych alebo technicky úsporných klapkách, bez širšieho presahu, čo mohlo strihačovi výrazne sťažiť prácu. Napriek tomu, že problém má svoj pôvod pravdepodobne už na pláči, som presvedčený, že niektoré z týchto momentov bolo možné citlivejším strihom aspoň zmierniť či úplne vyhladiť.

Počas konzultácií Jan Ryba preukázal nielen autorské sebavedomie, ale aj schopnosť selektívne reflektovať spätnú väzbu. Niektoré rady si vzal k srdcu, no pri iných sa rozhodol ísť vlastnou cestou – a tento tvorivý postoj, pokiaľ je podložený argumentmi a víziou, považujem za zdravý. Stále síce trvám na tom, že napríklad zostrih hovoriacich (či presnejšie: smejúcich sa) rybích hláv v závere filmu by mohol ešte viac umocniť jeho katarzný účinok, no pri zvukovej dramaturgii sa Jan rozhodol pre rozumné kompromisy medzi svojou predstavou a mojimi návrhmi – a výsledok ukázal, že to bolo správne rozhodnutie.

Zvuky dediny, atmosféra vidieka, hudba Vianoc – tieto elementy sa mi v pracovných verziách javili ako nevýrazné, ba až absentujúce. Jan však správne vycítil, že pri výraznej štylizácii filmu by prílišná zvuková ilustratívnosť mohla pôsobiť rušivo. Zvolil preto civilnejší prístup, vďaka čomu zvuková zložka filmu pôsobí ako citlivé doplnenie atmosféry. Podobne vyvážená je aj hudobná dramaturgia, ktorá originálne podporuje groteskné vyznenie filmu – bez toho, aby skĺzla k prvoplánovému klišé.

Bakalársky film Kapr je dôkazom, že Jan Ryba našiel cestu späť k svojej autenticite. Po období hľadania a tápania nakrútil dielo, ktoré má jasnú víziu, výtvarnú integritu, dramatickú pointu aj osobitý autorský rukopis. Nie všetko je v ňom dokonalé – no dôležité je, že film je premyslený, svojský, odvážny – a najmä: že má niečo vlastné, čo chce povedať. Ak Jan dokáže túto iskru preniesť aj do ďalších projektov a skombinuje ju s dôkladnejšou prípravou, som presvedčený, že má pred sebou zaujímavú a autentickú filmársku cestu. Držím mu v nej palce.

Otázky k obhajobě:

- 1.) VÝBER HERCA: Čo vás tvorba filmu *Kapr* naučila o dôležitosti castingu? Čo by ste dnes pri výbere hercov urobili inak? Je podľa vás dôležité (a ak áno – prečo?) aby i režisér osobne hľadal a spoznával hercov napríklad aj v regionálnych divadlách, študentských filmoch či ochotníckych súboroch?
- 2.) HEREC A PRÍPRAVA: Akú formu hereckých skúšok alebo prípravného kontaktu plánujete použiť pri najbližšom projekte – a prečo práve tú?
- 3.) PRÁCA S HERCOM A FILMOVÁ REČ: Aj pri dokonale pripravenom projekte môžu nastať momenty, keď herec na pláci nefunguje podľa vašich predstáv. Aké nástroje máte ako režisér k dispozícii – remeselné, psychologické, technické či dramaturgické – na riešenie takýchto situácií? Ktoré z nich ste využili – alebo mohli využiť, no nevyužili – vo vašom absolventskom filme *Kapr*?

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh klasifikace: A – výborně

V Bratislave, dňa 1.6.2025

.....
podpis vedoucího práce

Pro klasifikaci použijte tuto stupnici:

A - výborně	B - velmi dobře	C - dobře	D - uspokojivě	E - dostatečně	F - nedostatečně